

Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
de heer B. Madlener
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Uw kenmerk

-

Ons kenmerk

CDS20250073/BWI/PVE

Datum

17 april 2025

Doorkiesnummer

Persoonsgegevens

In behandeling bij

Directie

E-mail

Persoonsgegevens

Onderwerp: aanbieding rapportage examenafname eerste kwartaal 2025

Geachte heer Madlener,

Medio januari hebben wij aangekondigd om per 1 april de tussentijdse toets (TTT) tijdelijk voor een periode van maximaal een jaar niet aan te bieden. Dit betreft een maatregel die niet lichtzinnig is genomen. Zowel de branche als het CBR hechten veel waarde aan deze toets vanwege de onderwijskundige kracht van dit instrument die zich ook vertaalt in hogere slagingspercentages. Tegelijkertijd zijn de reserveringstermijnen sinds de coronapandemie te hoog en op veel locaties niet binnen de afgesproken kpi (binnen 7 weken voor een eerste B-examen en binnen 5 weken voor een herexamen). Met het tijdelijk, gedurende een jaar, niet aanbieden van de TTT worden bruto ruim 100.000 examenplekken vrijgespeeld (netto naar verwachting 75.000) waardoor de reserveringstermijnen substantieel zullen dalen.

Conform afspraak sturen wij u bijgaand de rapportage waarmee wij inzicht geven in de ontwikkeling van de reserveringstermijnen en de effecten van het tijdelijk niet aanbieden van de TTT. Dit betreft de rapportage over het eerste kwartaal van 2025.

Rapportage op basis van 'nieuwe' berekening

Tot december 2024 heeft het CBR altijd dezelfde methodiek gehanteerd voor het vaststellen van de reserveringstermijn voor een praktijkexamen. Dit kwam neer op de eerste week op een bepaalde locatie dat nog minimaal 5% van de examencapaciteit beschikbaar was. Dat heeft altijd goed gewerkt omdat onder normale omstandigheden de beschikbaarheid van examencapaciteit steeds verder toeneemt naarmate de gewenste examendatum verder in de toekomst ligt. Ter illustratie: als de reserveringstermijn 5 weken bedroeg betekende dit dat in week 5 nog minimaal 5% beschikbaar was. In week 6 was dat dan over het algemeen meer dan 5%, in week 7 nog meer, etc. Door de druk op de examencapaciteit en de wijze waarop het CBR de examencapaciteit vrijgaf ging dat in de loop van 2024 spaak lopen. Op verzoek van de Tweede Kamer heeft het CBR de wijze waarop de reserveringstermijn wordt vastgesteld en gecommuniceerd aangepast.

Vanaf medio maart wordt een nieuw berekende reserveringstermijn gehanteerd en gepubliceerd op de website van het CBR. De nieuwe methodiek stelt de reserveringstermijn vast op de eerste week dat er minimaal 4 opvolgende weken zijn waar nog minimaal 5% capaciteit beschikbaar is. Ter illustratie: als de reserveringstermijn 10 weken bedraagt betekent dit dat er in week 10, 11, 12 en 13 nog minimaal 5% aan examenplekken beschikbaar is. Overigens betekent dit niet dat in de weken voorafgaand aan week 10 er geen enkele plek meer is. In veel gevallen zal een rijkschool ook voor week 10 nog vrije examenplekken kunnen reserveren. Het CBR 'garandeert' daarmee min of meer dat vanaf week 10 er vrijwel altijd plek is.

De consequentie van deze nieuwe berekening is dat de gepubliceerde reserveringstermijnen in vergelijking met de 'oude' methode zijn opgelopen. De nieuwe berekening ligt ook ten grondslag aan de reserveringstermijnen die in de rapportage worden genoemd. De nieuwe reserveringstermijnen zijn hierdoor ook niet meer vergelijkbaar met de oude.

Reserveringstermijnen dalen

In de kwartaalrapportage is voor alle 54 examenlocaties af te lezen wat de reserveringstermijnen waren eind maart. Ook zijn de reserveringstermijnen van ultimo januari en ultimo februari opgenomen. Wat opvalt is dat op vrijwel alle locaties de reserveringstermijnen (fors) dalen. Ondanks dat een cijfermatige vergelijking met de rapportage over het vierde kwartaal van 2024 niet mogelijk is gegeven de nieuwe wijze waarop de reserveringstermijnen worden berekend (appels met peren vergelijken), wordt de daling op de meeste locaties herkend en krijgt het CBR dat ook terug in de feedback van rijsscholen. De daling is al een effect van het tijdelijk schrappen van de TTT. Het feitelijk niet meer aanbieden van de TTT is pas ingegaan per 1 april, maar voorafgaand aan deze datum zijn de reeds gereserveerde TTT's na 1 april geannuleerd of omgeboekt naar een examen. Als gevolg hiervan is ruimte in het planningssysteem ontstaan waardoor de reserveringstermijnen zijn afgenomen. Op 16 van de 54 locaties zijn de reserveringstermijnen binnen kpi. De verwachting is dat de reserveringstermijnen de komende maanden verder zullen dalen.

Verdere impact tijdelijk niet aanbieden TTT pas volgend kwartaal zichtbaar

In het eerste kwartaal van 2025 werden de reeds geplande TTT's nog gewoon afgenomen. Zoals hierboven beschreven zagen we wel al een effect op de reserveringstermijnen vanwege het annuleren van reeds geplande TTT's na 31 maart. Vanaf 1 april worden ook de effecten zichtbaar van het daadwerkelijk niet aanbieden van TTT's en het gebruiken van deze capaciteit voor het afnemen van extra praktijkexamens en herexamens. Dit effect zal in de volgende rapportage zichtbaar worden.

Verplaatsen examinatoren

De uitdaging voor de komende maanden is om examinatoren van locaties waar de reserveringstermijnen al (redelijk) op orde zijn te verplaatsen naar locaties waar de termijnen nog (te) lang zijn. In sommige regio's zien we dat de reserveringstermijnen weer op orde zijn. In andere regio's (met name de randstad) is dat nog niet het geval. Ondanks dat op sommige locaties de reserveringstermijnen weer op orde zijn is het op dit moment nog niet opportuun om op die locaties weer TTT's aan te bieden. Voordat we kijken of we de TTT weer terug in de planning kunnen nemen hebben we in het plan van aanpak opgenomen om eerst examinatoren te verplaatsen. De insteek van de maatregel om tijdelijk de TTT niet aan te bieden is immers om landelijk de reserveringstermijnen weer op orde te krijgen. In de afgelopen periode is een plan uitgewerkt op welke wijze we examinatoren gaan verplaatsen. Dat plan wordt nu uitgerold. Op dit moment is er dus nog geen aanleiding om op bepaalde locaties de TTT weer aan te bieden. In de evaluatie rond de zomer zal dit opnieuw worden gezien.

Werven en opleiden nieuwe examinatoren gaat onverminderd door

Voor het terugdringen van de reserveringstermijnen wordt sinds maart 2021 volop ingezet op overwerk, het terughalen van gepensioneerd examinatoren, maar vooral het werven en opleiden van nieuwe examinatoren. Ondanks de krappe arbeidsmarkt zijn er met veel (financiële) inzet inmiddels 203 nieuwe examinatoren bij gekomen. Tegelijkertijd zien we een forse uitstroom door pensionering, deeltijdpensionering en het vertrek van collega's die een nieuwe baan elders vinden. Het CBR blijft onverminderd doorgaan met het werven en opleiden van nieuwe examinatoren. Op dit moment stromen nieuwe examinatoren uit de opleidingsklassen van januari en februari, is een nieuwe klas gestart in april en worden kandidaten geworven voor drie klassen in september.

Slagingspercentages schommelen rond de 50%

Door het tijdelijk niet aanbieden van de TTT is het relevant de slagingspercentages goed in de gaten te houden. Kandidaten die een TTT hebben gedaan laten immers substantieel hogere slagingspercentages zien. Het is dus belangrijk te monitoren of het tijdelijk niet aanbieden van de TTT te grote negatieve effecten heeft op de slagingspercentages. In maart komt het gemiddelde slagingspercentage uit op 49,5% en laat daarmee een licht dalende trend zien. Dit kan echter nog geen effect van het tijdelijk niet aanbieden van de TTT zijn omdat deze in de eerste drie maanden van het jaar nog gewoon werd afgenomen.

Het CBR ziet het als een zorgelijke ontwikkeling dat de slagingspercentages jaar op jaar dalen. Het advies 'Van rijles naar rijonderwijs' (Roemer) biedt goede aanknopingspunten voor een kwaliteitsslag. We hopen hier op korte termijn verder uitvoering aan te kunnen geven. In dat kader werkt het CBR vooruitlopend op Roemer ook aan voorstellen op welke wijze goed presterende rij scholen beloond kunnen worden om daarmee het verhogen van kwaliteit te stimuleren. Dit is in lijn met uw toezegging aan de kamer om voor de zomer met dergelijke voorstellen te komen.

Mocht u naar aanleiding van de rapportage nog vragen hebben, dan zijn wij uiteraard graag bereid deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

drs. A. Pechtold,
algemeen directeur

drs. J.J. Huizing,
directeur bedrijfsvoering

Bijlage: kwartaalrapportage examenafname Q1